

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONE

2020 m. gegužės 20 d.

dėl dalinių Sąjungos prudencinės sistemos pakeitimų, reaguojant į COVID-19 pandemiją

(CON/2020/16)

(2020/C 180/04)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2020 m. gegužės 6 ir 12 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo atitinkamai Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Parlamento prašymą pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl patikslinimų, padarytų reaguojant į COVID-19 pandemiją, iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2019/876 ⁽¹⁾ (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę yra grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, kadangi pasiūlytame reglamente yra nuostatų, darančių įtakos 1) Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) uždaviniui apibrėžti ir įgyvendinti pinigų politiką remiantis Sutarties 127 straipsnio 2 dalies pirmąja įtrauka; 2) ECB uždaviniams, susijusiems su kredito įstaigų rizikos ribojimo priežiūros politika, remiantis Sutarties 127 straipsnio 6 dalimi, ir 3) ECBS indėliui į sklandų kompetentingų institucijų politikos finansų sistemos stabilumo srityje vykdymą, kaip nurodyta Sutarties 127 straipsnio 5 dalyje. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

Bendrosios pastabos

Precedento neturintys koronaviruso (COVID-19) pandemijos sukeltos pasaulinės krizės padariniai paskatino viso pasaulio šalių valdžios institucijas imtis skubių ir ryžtingų priemonių, siekiant užtikrinti, kad kredito įstaigos galėtų toliau atlikti savo vaidmenį, finansuodamos realiąją ekonomiką, ir galėtų prisidėti prie ekonomikos atsigavimo, nepaisant tikėtinių ir vis didėjančių krizės atneštų nuostolių.

ECB pasinaudojo galiojančioje teisinėje sistemoje leidžiamu priežiūros lankstumu, siekdamas padėti kredito įstaigoms ir toliau teikti paskolas namų ūkiams, perspektyvoms įmonėms ir kitoms nuo dabartinio ekonominės krizės labiausiai nukentėjusioms įmonėms ⁽²⁾. Šiuo atžvilgiu ECB suteikė laikinąjį kapitalą ir pagalbą veiklai ⁽³⁾ ir paskelbė, kad dar lanksčiau iš prudencinės perspektyvos vertins valstybės garantijomis užtikrinamas paskolas ⁽⁴⁾. ECB taip pat ragino

⁽¹⁾ COM(2020) 310 final.

⁽²⁾ Žr. 2020 m. kovo 27 d. ECB priežiūros valdybos pirmininko Andrea Enria tinklaraščio įrašą, pavadintą *Flexibility in supervision: how ECB Banking Supervision is contributing to fighting the economic fallout from the coronavirus*, paskelbtą ECB bankų priežiūros svetainėje www.bankingsupervision.europa.eu.

Taip pat žr. dažnai užduodamus klausimus (DUK) dėl ECB priežiūros priemonių, kuriomis atsakoma į koronavirusą, paskelbtus ECB bankų priežiūros svetainėje www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽³⁾ Žr. 2020 m. kovo 12 d. ECB pranešimą spaudai, *ECB Banking Supervision provides temporary capital and operational relief in reaction to coronavirus*, paskelbtą ECB bankų priežiūros svetainėje www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁴⁾ Žr. 2020 m. kovo 20 d. pranešimą spaudai, *ECB Banking Supervision provides further flexibility to banks in reaction to coronavirus*, paskelbtą ECB bankų priežiūros svetainėje www.bankingsupervision.europa.eu.

įstaigas, taikant 9-ąją tarptautinį finansinės atskaitomybės standartą (TFAS) ⁽⁵⁾, vengti pernelyg didelio procikliško poveikio, laikinai sumažinti kokybinį rinkos rizikos daugiklį, atsižvelgdamas į ypatingą rinkos nepastovumą ⁽⁶⁾, ir paskelbė rekomendaciją dėl dividendų paskirstymo, kuria siekiama išsaugoti bankų sistemos kapitalo išteklius ir tokiu būdu padidinti jos gebėjimą remti realiąją ekonomiką ⁽⁷⁾. Šios priemonės labai daug prisidėjo sprendžiant dabartinę krizę, o ECB, kaip bankų priežiūros institucijos, taikomas priemonės deramai papildė šios institucijos, kaip centrinio banko, vykdomos pinigų politikos priemones.

Kitos institucijos, visų pirma Bazelio bankų priežiūros komitetas (BBPK) ir Europos bankininkystės institucija (EBI), taip pat ėmėsi veiksmų papildomų prudencinių priemonių atžvilgiu, kurios buvo patobulintos tarptautinio koordinavimo dėka. Be to, šalių vyriausybės ėmėsi įgyvendinti labai svarbias paramos programas, įskaitant valstybės garantijas ir kredito išpareigojimų mokėjimų moratoriumus.

Atsižvelgdamas į tai, ECB visiškai remia Komisijos iniciatyvą didinti kredito įstaigų pajėgumus skolinti ir padengti su COVID-19 pandemija susijusius nuostolius, kartu užtikrinant nuolatinį šių įstaigų atsparumą ⁽⁸⁾. ECB sveikina tikslinius Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 575/2013 ⁽⁹⁾ (KRR) pakeitimus, kadangi jie dar labiau padidina bankų sistemos pajėgumus sušvelninti pandemijos poveikį ekonomikai ir remti atsigavimą, tuo pačiu išsaugo pagrindinius prudencinės sistemos elementus. Be to, kai kurie pasiūlyto reglamento elementai papildė ECB taikomas švelninančias priežiūros priemones, o dėl tam tikrų priemonių, dėl kurių neseniai susitarė BBPK, reikalinga iš dalies pakeisti Sąjungos teisinę sistemą, kad jos būtų veiksmingos. Bet kokie tolesni pasiūlyto reglamento pakeitimai neturėtų iš esmės pakeisti prudencinės sistemos, kuri turėtų ir toliau atitikti sutartus Bazelio komiteto standartus, ir vengti tolesnio bendro Europos taisyklių sąvado susiskaidymo.

ECB pateikia dar vieną papildomą bendrą pastabą dėl pasirengimo teikti paskolas ekonomikai. Jei kredito įstaigų bendro 1 lygio nuosavo kapitalo (CET1) santykis tampa mažesnis už jungtinio rezervo reikalavimą, kredito įstaigos gali paskirstyti išteklius tik neviršydamos didžiausios galimos paskirstyti sumos ⁽¹⁰⁾. Jei pajamos tampa neigiamos, paskirstymai negalimi, nepriklausomai nuo pažeidimo dydžio. Kredito įstaigos gali nebūti linkusios panaudoti savo rezervų papildomam skolinimui, jei jos nerimauja, kad jos privalės atšaukti papildomus 1 lygio kuponus ir neišvengs galimai neigiamos rinkos dalyvių reakcijos. Tokie veiksmai pakenktų numatomam naudingam rezervų sistemos poveikiui.

Konkrečios pastabos

1. 9-ojo TFAS nuostatų poveikio reguliuojamajam kapitalui mažinimo pereinamojo laikotarpio priemonės

1.1. KRR 473a straipsnyje nustatytos pereinamojo laikotarpio nuostatos, kuriomis įstaigoms leidžiama į savo bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą (CET1) įtraukti bet kokio atidėjinių padidėjimo pagal 9-ąją TFAS įvedus TKN apskaitą dalį. Pereinamojo laikotarpio priemonės sudaro du komponentai: statinis ir dinaminis. Statinis komponentas leidžia kredito įstaigoms iš dalies neutralizuoti apskaitos atidėjinių padidėjimo dėl 9-ojo TFAS taikymo „pirmos dienos poveikį“ CET1 kapitalui. Dinaminis komponentas leidžia kredito įstaigoms iš dalies neutralizuoti papildomo (t.y. po pirmos dienos) atidėjinių padidinimo poveikį sumažintos kredito rizikos pozicijoms. Esamos pereinamojo laikotarpio priemonės taikomos nuo 2018 iki 2022 m. ⁽¹¹⁾

⁽⁵⁾ Žr. 2020 m. kovo 20 d. pranešimą spaudai ECB Banking Supervision provides further flexibility to banks in reaction to coronavirus, paskelbtą ECB bankų priežiūros svetainėje www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁶⁾ Žr. 2020 m. balandžio 16 d. pranešimą spaudai ECB Banking Supervision provides temporary relief for capital requirements for market risk, paskelbtą ECB bankų priežiūros svetainėje www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁷⁾ 2020 m. kovo 27 d. Europos Centrinio Banko rekomendacija dėl dividendų paskirstymo COVID-19 pandemijos metu ir dėl Rekomendacijos ECB/2020/1 panaikinimo (ECB/2020/19) (OL C 102 I, 2020 3 30, p. 1).

⁽⁸⁾ Žr. prie pasiūlyto reglamento pridėdamo aiškinamojo memorandumo 1 skirsnį.

⁽⁹⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁽¹⁰⁾ Žr. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338) 141 straipsnį.

⁽¹¹⁾ Žr. prie pasiūlyto reglamento pridėdamo aiškinamojo memorandumo 5 skirsnį.

- 1.2. 2020 m. balandžio 3 d. BBPK, atsižvelgdamas į COVID-19 krizę, pritarė daliniams galiojančių pereinamojo laikotarpio priemonių, taikomų TKN reguliavimui, pakeitimams ⁽¹²⁾. BBPK taip pat paašškino, kad valstybės (įskaitant ir Europos Sąjungą), kurios jau įgyvendino pereinamojo laikotarpio priemones, gali konkrečiai nuspręsti 2020 ir 2021 m. pakartotinai įtraukti mažiau nei 100%, arba imtis kitų priemonių, siekiant užkirsti kelią pakartotiniam įtraukimui, įskaitant TKN sumas, nustatytas dar prieš COVID-19 protrūkį ⁽¹³⁾. Siekiant atsižvelgti į šias aplinkybes, pasiūlytu reglamentu siekiama iš naujo nustatyti 5 metų pereinamąjį laikotarpį, kuris nuo 2018 m. buvo pradėtas skaičiuoti tik dinaminio komponento atveju.
  - 1.3. ECB pritaria daliniam KRR 473a straipsnio pakeitimui tam, kad kredito įstaigos galėtų po 2019 m. gruodžio 31 d. papildyti savo CET1 kapitalą suma, kuri negali viršyti padidėjimo, kurį lemia TKN atidėjinių dinaminis komponentas. Pirmą, šis sprendimas leistų pritaikyti papildomų priemonių taikymo sritį, reaguojant į COVID-19 nulemtą poveikį, ir atskirtų šį poveikį nuo pirmos dienos padidintų atidėjinių poveikio CET1 kapitalui (dėl 9-ojo TFAS taikymo). Antra, šis sprendimas visiškai atitiktų 2020 m. balandžio 3 d. BBPK sprendimą.
2. *Valstybės garantuojamų paskolų vertinimas pagal NP prudencinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę*
    - 2.1. Kaip numatyta KRR 47c straipsnio 4 dalyje, oficialių eksporto kredito agentūrų (EKA) garantuojamoms neveiksnioms pozicijoms (NP) taikomas lengvatinis režimas, susijęs su KRR 47c straipsnio 3 dalyje nustatytais atskaitymo reikalavimais (vadinamoji NP prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė). EKA garantuotų NP atveju pozicijos, kuriai taikoma tokia garantija, dalis turi būti visiškai išskaičiuota tik po septynerių metų NP statuso; anksčiau atskaitymo reikalavimas netaikomas. Visoms kitoms NP, kurias visiškai arba iš dalies užtikrina reikalavimus atitinkantis įkaitas, minimalūs atskaitymo reikalavimai didinami palaipsniui, iki visiško atitinkamų NP padengimo.
    - 2.2. Pasiūlytu reglamentu siekiama laikinai išplėsti specifinį EKA garantuojamų NP traktavimą, įtraukiant šalių vyriausybių ar kitų viešųjų subjektų, kurie pagal kredito rizikos mažinimo taisykles ⁽¹⁴⁾ yra tinkami kredito užtikrinimo teikėjai, garantuojamas NP, su sąlyga, kad garantija arba priešpriešinė garantija teikiama kaip paramos priemonių, skirtų padėti skolininkams COVID-19 pandemijos metu, dalis ⁽¹⁵⁾.
    - 2.3. ECB palankiai vertina pasiūlymą laikinai taikyti palankesnę KRR 47c straipsnio 4 dalyje numatytą režimą šalių vyriausybių ar kitų viešųjų subjektų garantuojamoms NP, nes tai atitinka ir ECB pasiūlymą ⁽¹⁶⁾. Pasiūlymu panaikinamas savavališkas skirtingų panašios mokumo būklės viešųjų subjektų suteiktų garantijų atskyrimas.
  3. *Finansinio svorto koeficiento rezervo taikymo data*
    - 3.1. 2020 m. kovo 27 d. BBPK prižiūrinti centrinių bankų valdytojų ir priežiūros vadovų grupė (GHoS) patvirtino, kad galutinių Bazelio III reformos elementų įgyvendinimo grafikas bus atidėtas vieneriems metams, įskaitant pasaulinės sisteminės svarbos bankų svorto koeficiento rezervą, kuris bus taikomas Sąjungoje 2022 m. sausio 1 d. Pasiūlytame reglamente siekiama taikytiną KRR numatytą grafiką suderinti su nauju GHoS patvirtintu grafiku, t. y. 2023 m. sausio 1 d., o ne 2022 m. sausio 1 d. ⁽¹⁷⁾

⁽¹²⁾ Žr. 2020 m. balandžio 3 d. BIS pranešimą spaudai, *Basel Committee sets out additional measures to alleviate the impact of Covid-19*, paskelbtą interneto svetainėje <https://www.bis.org/press/p200403.htm>.

⁽¹³⁾ BBPK, *Measures to reflect the impact of Covid-19*, paskelbta interneto svetainėje <https://www.bis.org/bcbs/publ/d498.pdf>.

⁽¹⁴⁾ KRR 201 straipsnio 1 dalies a–e punktuose kalbama apie a) centrinės valdžios institucijas ir centrinius bankus; b) regionines arba vietos valdžios institucijas; c) daugiašalius plėtros bankus; d) tarptautines organizacijas, kai jų pozicijoms priskiriamas 0 % rizikos koeficientas pagal 117 straipsnį; e) viešojo sektoriaus subjektus, kai pretenzijos jų atžvilgiu vertinamos pagal 116 straipsnį.

⁽¹⁵⁾ Žr. siūlomą naują KRR 500a straipsnį.

⁽¹⁶⁾ Žr. DUK dėl ECB priežiūros priemonių, reaguojant į koronavirusą.

⁽¹⁷⁾ Žr. siūlomą dalinį 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/876, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 nuostatas, susijusias su svorto koeficientu, grynojo pastovaus finansavimo rodikliu, nuosavų lėšų ir tinkamų išpareigojimų reikalavimais, sandorio šalies kredito rizika, rinkos rizika, pagrindinių sandorio šalių pozicijomis, kolektyvinio investavimo subjektų pozicijomis, didelėmis pozicijomis, ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012, 3 straipsnio 5 dalies pakeitimą (OL L 150, 2019 6 7, p. 1).

- 3.2. ECB pritaria sprendimui pasinaudoti tarptautiniu lygiu suderintu prailgintu grafiku Bazelio III reformoms užbaigti, siekiant jas perkelti į Sąjungos teisę. Atidėjus svorto koeficiento rezervo taikymą pasaulinės sisteminės svarbos bankams, kredito įstaigos galės sklandžiau koreguoti, tuo pačiu visiškai nenukrypdomos nuo tarptautiniu lygmeniu sutartos esmės ir grafiko. Tai leis kredito įstaigoms sutelkti savo veiklos pajėgumus į būtinas priemones dabartinei krizei įveikti ir ekonomikos atsigavimui skatinti.
4. *Tam tikrų pozicijų poveikio apskaičiuojant svorto koeficientą atsvėrimas*
- 4.1. 2017 m. gruodžio mėn. BBPK paskelbtame galutiniame svorto koeficiento standarte ⁽¹⁸⁾ numatyta, kad, siekiant palengvinti pinigų politikos įgyvendinimą, šalis gali išimtinėmis makroekonominėmis aplinkybėmis laikinai netaikyti svorto koeficiento pozicijos priemonės centrinio banko atsargoms. Jei pasinaudojama šia galimybe veikti savo nuožiūra, pagal Bazelio komiteto standartus reikalaujama perkalibruoti (t. y. padidinti) svorto koeficiento reikalavimą, siekiant atsverti centrinio banko atsargoms taikytą išimtį. Ši Sąjungos teisėje numatyta galimybė veikti savo nuožiūra ⁽¹⁹⁾ bus taikoma 2021 m. birželio 28 d.
- 4.2. ECB atkreipia dėmesį į tai, kad pasaulinės finansų krizės patirtis aiškiai parodė, kad 1 ramstyje reikalingas privalomas svorto koeficiento reikalavimas. Visuotinai pripažįstama, kad pernelyg didelio finansinio svorto kaupimas bankų sistemoje buvo pagrindinė pasaulinės finansų krizės priežastis. Todėl ECB laikosi nuomonės, kad svarbu visiškai išsaugoti svorto koeficiento vaidmenį kaip patikimą nerizikingą apsauginę priemonę ir išvengti jo pagrindiniams komponentams taikomos išimties.
- 4.3. Pasiūlytu reglamentu siekiama pakeisti šiuo metu KRR įtvirtintą perkalibravimo mechanizmą. Visų pirma, kredito įstaiga privalės tik vieną kartą apskaičiuoti koreguotą svorto koeficientą, remdamasi įstaigos reikalavimus atitinkančių centrinio banko atsargų verte ir bendra pozicijos priemone tą dieną, kai įstaigos kompetentinga institucija pareiškia apie išimtinių aplinkybių, dėl kurių galima pasinaudoti galimybe veikti savo nuožiūra, egzistavimą. Pakoreguotas svorto koeficientas bus taikomas per visą galimybės veikti savo nuožiūra laikotarpį ir nepasikeis, priešingai nei numato pagal šiuo metu galiojantis perkalibravimo mechanizmas.
- 4.4. ECB palankiai vertina tai, kad pasiūlytu reglamentu įgyvendinama tikslinė centrinio banko atsargų padidinimo išimtis, kuri gali padėti sklandžiai įgyvendinti ir perduoti pinigų politikos priemones. ECB atkreipia dėmesį, kad dėl pinigų politikos vykdymo padidėjus centrinio banko likvidumui, padidės bankų sistemos turimų atsargų kiekis, kaip tai daroma neseniai paskelbtose pinigų politikos priemonėse, skirtose COVID-19 krizei. Nors pavienės kredito įstaigos gali perkelti šias atsargas, bankų sistema negalės išvengti šių papildomų atsargų laikymo ir kartu – svorto koeficiento bendros pozicijos priemonės padidėjimo. Tam, kad išimtis būtų visiškai veiksminga, ECB siūlo šiuos pakeitimus.
- 4.5. Perkalibravimo mechanizmo pakeitimas taikomas nuo 2021 m. birželio 28 d. Tačiau iki kompetentingai institucijai pasinaudojant savo nuožiūra, t.y. iki 2021 m. birželio 28 d. arba vėlesnės datos, kredito įstaigos turimų centrinio banko atsargų suma jau galėjo smarkiai padidėti dėl pinigų politikos priemonių. Kredito įstaigos turimomis centrinio banko atsargomis pagrįstas perkalibravimas tą dieną, kai kompetentinga institucija pasinaudoja galimybe veikti savo nuožiūra, gali ne visiškai palengvinti pinigų politikos priemonių įgyvendinimą ir veiksmingą perdavimą. Taip yra todėl, kad centrinio banko atsargos dėl šių priemonių iš esmės jau turėtų padidėti iki tos dienos. Todėl tuo metu apskaičiuotų centrinių bankų atsargų išimtis lems mažesnius bankų pajėgumus galimai padidinti skolinimą realiajai ekonomikai. Be to, jei pasibaigus laikotarpiui, per kurį taikoma galimybė veikti savo nuožiūra (iš pradžių – ne ilgiau nei vienerius metus), prireiktų pratęsti išimties dalyvauti procedūroje galiojimą, perkalibravimas būtų grindžiamas atsargų, laikomų atnaujinimo dieną, dydžiu, kuris per tą laikotarpį galėjo dar labiau padidėti. Kadangi išimtinių aplinkybių trukmė yra neapibrėžta, perkalibravimo mechanizmas gali iš esmės sumažinti priemonės veiksmingumą, palengvinant tinkamą pinigų politikos įgyvendinimą ir perdavimą.

⁽¹⁸⁾ BBPK, *Basel III: Finalising post-crisis reforms*, p. 144, paskelbta interneto svetainėje <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.pdf>.

⁽¹⁹⁾ Žr. KRR 429a straipsnio 1 dalies n punktą ir 7 dalį, su Reglamentu (ES) Nr. 2019/876 padarytais pakeitimais.

- 4.6. Todėl kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta galimybė nustatyti perkalibravimo atskaitos datą, kad perkalibravimas išliktų stabilus per visą išimtinių aplinkybių laikotarpį. Tai leistų kompetentingoms institucijoms, bendradarbiaujant su centriniais bankais, pasirinkti išimtinių aplinkybių laikotarpio pradžios datą, kaip matyti iš svarbiausių pinigų politikos sprendimų ⁽²⁰⁾. Tai rinkos dalyviams užtikrintų tikrumą ir aiškumą ir padėtų sklandžiai įgyvendinti ir perduoti pinigų politiką.
- 4.7. Be to, kompetentingoms institucijoms suteiktina galimybė perkalibruoti pagal ataskaitinį laikotarpį, o ne ataskaitinę datą. Tuomet, atliekant perkalibravimą, būtų atsižvelgta į vidutinę reikalavimus atitinkančių centrinio banko atsargų sumą per laikotarpį. Tokiu atveju kompetentingos institucijos galėtų neatsižvelgti į bet kokį kasdienį centrinio banko atsargų svyravimą, kiekvienai įstaigai nustatant naują minimalų reikalavimą.
5. *Galimi papildomi tam tikrų rinkos rizikos reikalavimų aspektų pakeitimai*
- 5.1. Nuo COVID-19 protrūkio finansų rinkose fiksuojamas ypatingas nepastovumas daro įtaką įstaigų, taikančių rinkos rizikos vidaus modelio metodą, rinkos rizikos kapitalo reikalavimams dviem būdais: a) rizikos vertės dydžiai padidėja dėl pastebėto didesnio nepastovumo ir b) kiekybiniai rinkos rizikos daugikliai, atspindintys grįžtamojo patikrinimo nukrypimų skaičių, padidėja ⁽²¹⁾. Šie pokyčiai daro poveikį kredito įstaigų CET1 koeficientams ir taip pat gali turėti įtakos kredito įstaigų gebėjimui tęsti rinkos formavimo veiklą ir užtikrinti rinkos likvidumą, o tai daro neigiamą poveikį tinkamam rinkos veikimui. Be to, pernelyg didelis kapitalo poreikio rinkos rizikai didinimas trukdytų tikslui atlaisvinti kapitalą ir tokiu būdu padėtų skolinti realiajai ekonomikai.
- 5.2. BBPK rinkos rizikos vidaus modelių standartas kompetentingoms institucijoms suteikia pakankamai laisvės atliekant grįžtamąjį nukrypimų patikrinimą ypatingomis aplinkybėmis ⁽²²⁾. Visų pirma BBPK standartas pripažįsta, kad net taikant gerai suplanuotus modelius gali nepavykti nuspėti netikėto didelio rinkos nepastovumo. Esant tokioms ypatingoms aplinkybėms, net ir taikant tikslų modelį per palyginti trumpą laiką gali pasitaikyti daug išimčių.
- 5.3. Nors KRR nepateikiama tiesioginė nuoroda į BBPK tekste aprašytas ypatingas aplinkybes, kompetentingai institucijai suteikiama tam tikra laisvė vertinant grįžtamojo patikrinimo rezultatus. Visų pirma, KRR 366 straipsnio 4 dalis nustato, kad priežiūros institucija gali savo nuožiūra neskaiciuoti nukrypimų dėl faktinių nuostolių, kuriuos lemia bet kurie kiti veiksniai, išskyrus modelio trūkumus, pavyzdžiui, ypatingos rinkos sąlygos. Vis dėlto KRR nesuteikia teisės kompetentingai institucijai panašiai vertinti hipotetinių nukrypimų ir neatsižvelgti į juos apskaičiuojant grįžtamojo patikrinimo padidėjimo koeficientą. Manoma, kad COVID-19 sukelti rinkos sutrikimai turės įtakos hipotetinių nukrypimų, panašiai kaip ir faktinių nukrypimų kiekiui.
- 5.4. Dėl šios priežasties, palyginti su tarptautiniais standartais, kompetentingos institucijos turimomis priežiūros priemonėmis negali įgyvendinti savo tikslo – išlaikyti kredito įstaigų gebėjimą užtikrinti rinkos likvidumą ir ypatingomis aplinkybėmis tęsti rinkos formavimo veiklą, o šie aspektai yra itin svarbūs remiant realiąją ekonomiką. Tokiam tikslui pasiekti geriau tiktų papildomos priemonės, pvz., nukrypimų (dėl faktinių ir hipotetinių nuostolių) nepaisymas esant ypatingoms aplinkybėms. Todėl KRR turėtų būti iš dalies pakeistas suteikiant teisę kompetentingoms institucijoms ypatingomis aplinkybėmis imtis atitinkamų priemonių, atitinkančių BBPK standartą. Šiuo tikslu kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta daugiau lankstumo, kad jos galėtų laikinai koreguoti nukrypimų (dėl faktinių ir hipotetinių nuostolių) skaičių arba imtis kitų tinkamų priemonių. Atsižvelgiant į tai, kad ypatingos rinkos sąlygos yra siejamos su visa rinka, o ne su konkrečiais pavieniais subjektais, taip pat būtų svarbu, kad kompetentinga institucija galėtų naudotis šiais įgaliojimais visų prižiūrimų subjektų atžvilgiu, kiek tai susiję su jų atitinkamais vidaus modeliais, o ne atskirų subjektų atžvilgiu.

⁽²⁰⁾ Žr. 2020 m. kovo 12 d. ECB pranešimą spaudai *Monetary policy decisions*, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽²¹⁾ Taip pat žr. 2020 m. balandžio 22 d. EBI pareiškimą dėl prudenčios sistemos taikymo tiksliniams aspektams rinkos rizikos srityje per COVID-19 protrūkį, paskelbtą EBI interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽²²⁾ BBPK, *MAR Calculation of RWA for market risk*, 99.65–99.69 dalys, paskelbta interneto svetainėje https://www.bis.org/basel_framework/standard/MAR.htm.

Ši nuomonė bus skelbiama ECB interneto svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2020 m. gegužės 20 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE
